

МЕНТОРСЬКА/ТЮТОРСЬКА СХЕМА (МЕТОДИКА ТА КОМПОНЕНТИ)

МЕНТОРСТВО ДЛЯ СТУДЕНТІВ З ІНВАЛІДНІСТЮ

МЕТОДИЧНА БАЗА ТА ПЕРЕДУМОВИ

1. Початкові умови.

Схема менторства спрямована на вирішення проблем і бар'єрів, з якими стикаються студенти з обмеженими можливостями під час здобуття вищої освіти та можливостей працевлаштування в майбутньому. Він сприяє інклюзивності, надає індивідуальну підтримку та сприяє успіху в навчанні та кар'єрі, пропонуючи персоналізовані рекомендації, психологічну підтримку та допомогу в розвитку кар'єри. Програма менторства, розроблена для розширення можливостей студентів з обмеженими можливостями для досягнення своїх цілей і сприяння розвитку своїх талантів у суспільстві.

Цільова аудиторія: студенти з різними вадами розвитку, які навчаються у вищих навчальних закладах.

Потреби та запити: інклюзивне та доступне навчальне середовище, включаючи навчальні матеріали, засоби та технології, індивідуальна академічна підтримка, подолання бар'єрів працевлаштування

Виклики та проблеми: відсутність доступності, обмежений доступ до допоміжних технологій, занепокоєння щодо академічної успішності, дискримінація та обмежені можливості кар'єрного зростання.

Соціально-економічні виклики: стигматизація, соціальні бар'єри, труднощі в пошуку роботи чи стажування, які відповідають їхнім особливим потребам або забезпечують доступні робочі місця, що впливає на їхню здатність забезпечувати себе фінансово.

Психологічні аспекти: емоційні виклики, пов'язані з дискримінацією та нерозумінням з боку однолітків і викладачів, спричиняють додатковий стрес, впливають на впевненість учнів у собі та призводять до почуття відчуженості та ізоляції.

Культурні норми та стереотипи: розгляд студентів з обмеженими можливостями як безпорадних, залежних або об'єктів жалю, недооцінка їхнього інтелекту, здібностей і потенційного внеску в суспільство. Студенти з обмеженими можливостями можуть розглядатися як особи, які потребують постійного догляду, що може призвести до негативного ставлення, стигматизації та соціальної ізоляції.

Прагнення, цілі, перспективи: більш інклюзивне середовище, рівний доступ до освіти, кар'єрний успіх, подолання стереотипів і суспільних норм, підвищення власної незалежності та психічного благополуччя.

Ризики та страхи: страх зіткнутися з дискримінацією в університеті та на ринку праці, відчувати труднощі з пошуком підходящої роботи через неправильне уявлення про свої здібності, занепокоєння щодо неадекватних систем підтримки та бар'єрів доступності.

2. Бачення цільової аудиторії після та завдяки менторству/тьюторству

У результаті застосування схеми менторства студенти з обмеженими можливостями отримають підвищену впевненість, навички самозахисту та відчуття розширення можливостей, що дозволить їм легше орієнтуватися у вищій освіті та продовжувати успішну кар'єру в обраній сфері. Вони розвинути сильне самосвідомість і реалізують свій потенціал як здібних професіоналів та особистостей, сприяючи більш інклюзивному та різноманітному суспільству.

3. Амбіції менторства/тьюторства .

Метою програми менторства є надання можливості студентам з обмеженими можливостями долати виклики та бар'єри у вищій освіті, сприяючи їх особистому та професійному зростанню. Надаючи індивідуальну підтримку, керівництво та розвиток навичок, схема менторства спрямована на створення інклюзивного та сприятливого середовища, яке дозволить підопічним досягти успіху в навчанні та кар'єрі, прокладаючи шлях до свого майбутнього як впевнених, компетентних професіоналів.

4. Цінності.

1. Інклюзивність.
2. Емпатія.
3. Розширення можливостей.
4. Персоналізована підтримка.
5. Доступність.
6. Безперервне навчання.
7. Адвокація.
8. Співпраця.
9. Оцінка різноманітності.
10. Зростання мислення

5. Мета співпраці ментора/тьютора з конкретною цільовою аудиторією

Метою співпраці наставника зі студентами з обмеженими можливостями є сприяння їх особистому та професійному зростанню, надання їм можливостей долати виклики та максимізувати свій потенціал.

Результат : впевнені в собі люди, здатні процвітати у своїх наукових заняттях і майбутній кар'єрі з урахуванням своїх унікальних перспектив і здібностей.

6. Методи:

6.1. Залучення менторів/тьюторів .

Ментор — це досвідчена та емпатична особа, бажано з досвідом роботи з людьми з обмеженими можливостями, яка має глибоке розуміння викликів і унікальних потреб, з якими можуть зіткнутися студенти з обмеженими можливостями, включаючи фізичні, сенсорні, когнітивні чи емоційні порушення. Ним може бути представник неурядової організації, працівник органів державної влади, органів місцевого самоврядування, соціальних служб, компаній чи відповідних підрозділів університету.

Залучення менторів підкреслює добровільність, взаємну повагу та відданість розвитку менті. Залучення співробітників університету та випускників може здійснюватися за допомогою засобів внутрішньої комунікації (цільові електронні листи, оголошення в соціальних мережах, збори персоналу тощо), тоді як залучення зовнішніх спеціалістів може здійснюватися через співпрацю з відділами служб інвалідів, НУО, що працюють з людьми з інвалідністю, як а також проведення інклюзивних мережових заходів та інформаційних сесій для залучення інтересу та зв'язків між потенційними наставниками.

6.2. Вибір менті/тьюті.

Менті – це студент з обмеженими можливостями, який шукає керівництва, підтримки та академічної допомоги від ментора.

Відбір менті здійснюється на основі запиту та передбачає інклюзивний та справедливий підхід, враховуючи особливі потреби та вимоги студентів з обмеженими можливостями.

Принципи залучення включають сприяння автономії, повагу до індивідуальності, пристосування підтримки до унікальних викликів і сприяння співпраці та розширення можливостей. Цей процес гарантує, що ментори беруть активну участь у встановленні цілей, визначенні областей для вдосконалення та спільному створенні персоналізованих стратегій для покращення свого академічного та особистого розвитку.

6.3. Взаємодія ментора-менті, тьютора-тьюті.

Критерії відповідності: особистий чи професійний досвід ментора, пов'язаний із певними вадами менті, чи його академічні чи кар'єрні цілі, спільні інтереси, обізнаність наставника з необхідними допоміжними технологіями. Взаємодія ментора та менті організовується через спільну систему лідерських цінностей, регулярні зустрічі та відкриті доступні

канали спілкування. Менті спілкуються з менторами, шукають поради та враховують зворотний зв'язок у своїх досягненнях.

Основні форми взаємодії включають структуровані зустрічі, як офлайн, так і онлайн, для обговорень, постановки цілей і відстеження прогресу, а також спільні проекти, особисту підтримку, консультації, навчання та стажування. Додаткова підтримка надається через такі комунікаційні платформи, як Telegram, Viber, WhatsApp та електронна пошта.

7. Підходи до взаємодії ментора-менті, тьютора-тьюті.

В організації взаємодії ментор-менті буде використано комбінований підхід. Оскільки гнучкість і відкрите спілкування є основоположними принципами цієї схеми менторства, взаємодія ментора та менті відбуватиметься на основі конкретних потреб і запитів, які виникають. Головним очікуванням від взаємодії ментора та менті є послідовність, а не спорадична взаємодія. Для цього можна використовувати індивідуальні зустрічі на місці, індивідуальні консультації, групову роботу та дистанційне спілкування.

МОДЕЛЬ СХЕМИ МЕНТОРСТВА\ТЮТОРСТВА

8. Алгоритми відбору менторів та менті

8.1. Алгоритми відбору менторів

Крок 1. Зв'язок із відповідними зацікавленими сторонами, щоб зв'язатися з потенційними менторами.

Початковий контакт встановлюється з відповідними мережами, професійними групами, урядовими та неурядовими акторами, щоб передати зацікавленість у співпраці, пояснюючи цілі ініціативи та наголошуючи на перевагах участі менторства. Зацікавлених сторін просять надати списки потенційних менторів або порекомендувати їм програму.

Крок 2. Відкритий конкурс і відбір кандидатів.

Цей крок передбачає створення оголошення, у якому описано критерії відбору ментора та переваги програми. Зацікавленим кандидатам пропонується створити профілі на IT-платформі, підкресливши їхню кваліфікацію, досвід і сфери інтересів. Після проведення співбесід з кандидатами для оцінки їх спроможності задовольнити потреби студентів, відібрані ментори та університет підписують договір про співпрацю, в якому чітко визначаються взаємні права, обов'язки та умови співпраці.

Кваліфікація та вимоги до ментора :

- Глибоке розуміння проблем, з якими стикаються студенти з обмеженими можливостями (фізичними, сенсорними, когнітивними чи емоційними)
- Бажано мати досвід роботи з людьми з обмеженими можливостями

- Розуміння принципів інклюзивного та розширення можливостей середовища
- Сильні комунікативні та міжособистісні навички, здатність налагоджувати стосунки з менті, активно слухати, надавати конструктивний зворотній зв'язок і сприяти сприятливому навчальному середовищу.
- Готовність надати керівництво та підтримку ментора, приділяючи час регулярній взаємодії.
- Готовність зберігати конфіденційність, поважати кордони підопічних і діяти в інтересах менті.

Усі потенційні ментори повинні пройти обов'язковий навчальний курс.

8.2. Алгоритми відбору менті

Крок 1. Розширення можливостей менторства серед студентів університету.
Рекламні кампанії можуть включати інформаційні сесії, цільові комунікації на кафедрах через викладачів, рекламу програми менторства через університетські канали, платформи соціальних мереж, а також відповідні мережі та інформаційні кампанії, щоб гарантувати, що студенти добре поінформовані про ініціативу менторства. Цей етап передбачає чітке повідомлення про мету програми та критерії участі.

Крок 2. Відкрити виклик і вибір

Заохочуйте потенційних менторів реєструвати профілі на ІТ-платформі, надаючи довідкову інформацію, очікування від програми менторства та сфери, у яких вони шукають порад від досвідчених професіоналів.

Двохетапний процес відбору включає оцінку заявки та співбесіду. Критерії відбору поєднують чіткі менторські цілі, відданість активній участі в програмі та бажання вчитися у досвідчених менторів.

9. Процедури.

9.1. Організація взаємодії ментора-менті, тьютора-тьюті

- 1) Підвищення обізнаності цільової аудиторії про Програму тьюторства та менторства (T&M Program).
- 2) Запрошення потенційних менторів і менті зареєструватися на ІТ-платформі (T&M Platform) і створити детальні профілі з необхідною інформацією.
- 3) Розповсюдження реєстрів менторів та менті серед наукових керівників, деканатів та відповідних підрозділів університету для забезпечення ефективного моніторингу та обліку досягнень студентів.
- 4) Підбір менторів і менті за допомогою алгоритмів T&M Platform або призначеною відповідальною особою в Центрі навчання та менторства (T&M Center).

- 5) Проведення підготовчого навчання менторів.
- 6) Спрощення вступних зустрічей між менторами та менті, щоб представити менті та менторів, з'ясувати очікування, встановити керівні принципи спілкування та встановити основні етапи.
- 7) Організація групових зустрічей та індивідуальних сеансів із урахуванням уподобань усіх сторін, як онлайн, так і офлайн, у тому числі через платформу T&M.
- 8) Встановлення цілей і очікувань менті встановлення графіку регулярних зустрічей між ментором і менті
- 9) Постійний моніторинг прогресу взаємодії ментор та менті, включаючи впровадження механізмів зворотного зв'язку.
- 10) Збір періодичних звітів та оцінок взаємодії та досягнень, які є інструментальними для оцінки впливу програми, удосконалення та визнання виняткового внеску.

9.2. Моніторинг якості

Метою цього моніторингу якості є оцінка ефективності схеми менторства для студентів з обмеженими можливостями шляхом вимірювання конкретних результатів, критеріїв оцінювання та використання відповідних показників і методів вимірювання.

Бажані результати	Критерії та показники оцінювання	Інструменти збору інформації
Менті отримують відчуття впевненості в доланні академічних і кар'єрних проблем, з якими вони стикаються.	Менті активно беруть участь у заняттях, виконують завдання та отримують позитивні відгуки від викладачів; Менті ефективно виявляють, аналізують і вирішують академічні та кар'єрні проблеми, з якими стикаються; Менті демонструють практичні навички та знання, які готують їх до майбутньої кар'єри.	Оцінки, відсотки завершення курсу, відгуки викладачів; Сертифікати про участь; Опитування самозвіту, інтерв'ю, звіти менторів; Доповіді менторів, відгуки викладачів.

Менті демонструють кращу здатність долати соціальні бар'єри, пов'язані з їх інвалідністю.	Менті чітко повідомляє про свої потреби та шукає підтримки Менті відчувають причетність до університетської спільноти Кількісне збільшення кількості менті, які беруть участь у соціальних заходах, клубах або заходах на кампусі Розширені соціальні мережі менті	Опитування самозвіту, інтерв'ю, звіти менторів; Кількість і вид діяльності, в якій бере участь менті; Кількість нових зв'язків або дружби, створених під час програми (опитування для самооцінки)
Психологічний стан менті покращився	Менті демонструють нижчий рівень стресу, меншу тривогу та підвищену загальну задоволеність життям Менті демонструють покращення здатності справлятися зі стресом Менті демонструють покращену емоційну стійкість Збільшення позитивної взаємодії менті з однолітками та мережами підтримки	Самоопитування, співбесіди, звіти наставників
Підвищена готовність менті до кар'єри	Менті беруть активну участь у заходах, пов'язаних з кар'єрою (стажування, семінари, мережеві заходи тощо) Менті мають чіткі, реалістичні кар'єрні цілі та демонструють розуміння кроків, необхідних для їх досягнення Менті демонструють розвиток навичок, пов'язаних із обраною професією.	Сертифікати про участь у кар'єрних заходах; план кар'єри ментора; Опитування для самооцінки, відгуки від наставників, підтвердження розвитку навичок (сертифікати, рекомендації тощо)

9.3. Контроль продуктивності

Метою контролю ефективності є забезпечення ефективного моніторингу та оцінки схеми менторства для студентів з обмеженими можливостями. План включає конкретні завдання з описами та вимірними ключовими показниками ефективності (KPI) для оцінки ефективності програми.

Завдання	Опис	КРІ
Досягнення мети	Оцініть досягнення довгострокових і короткострокових цілей, які були раніше встановлені менті	Відсоток менті, які досягають своїх заздалегідь визначених цілей у погоджений термін; Відсоток успішно або частково досягнутих цілей, поставлених менті
Реалізація плану заходів	Оцініть, наскільки підопічні реалізували плани дій і стратегії, обговорені з їх менторами	Відсоток кроків або завдань, викладених у планах дій менті, які були виконані в рамках програми менторства
Ефективність мережевої взаємодії	Виміряйте розширення та якість мереж і зв'язків менті в університеті та місцевій громаді	Кількість нових зв'язків в університеті та місцевих громадах або можливостей, отриманих менті через програму менторства
Залучення менті	Виміряйте рівень залученості менті та його активну участь у менторських стосунках	Частота взаємодії або взаємодії з менті, ініційовані ментором
Залучення ментора	Оцініть рівень участі, відданості та ефективності менторів у підтримці розвитку менті	Середній бал залучення ментора на основі відгуків менті
Передача знань	Виміряйте, якою мірою ментори застосовують знання, ідеї та навички, отримані під час програми менторства, у своєму професійному контексті.	Набір нових навичок і знань, обговорених зі своїми ментором, і їх застосування у відповідних контекстах
Збереження програми	Виміряйте рівень утримання менторів протягом усього терміну програми менторства.	Відсоток менті, які пройшли повну програму менторства, як було заплановано

9.4. Рівень оцінки задоволеності (на основі заздалегідь визначених критеріїв та показників)

Тема	Фокус оцінювання	Можливі методи оцінки
Ментори	● Загальне задоволення схемою менторства ● Ефективність стосунків ментора-менті ● Рівень підтримки та керівництва, що надається менті ● Можливості професійного зростання та розвитку ● Задоволення навчанням ментора і ресурсами	● Опитування задоволеності менторів ● Індивідуальні інтерв'ю або фокус-групові дискусії ● Форми зворотнього зв'язку ментора або анкети ● Аналіз показників залучення та утримання менторів
Менті	● Загальне задоволення схемою менторства ● Якість керівництва та підтримки, отриманої від менторів ● Успіхи в досягненні цілей і цілей навчання ● Вплив менторства на особистісний і професійний розвиток ● Актуальність менторського досвіду для майбутньої кар'єри	● Опитування задоволеності менті ● Індивідуальні інтерв'ю або фокус-групові дискусії ● Рефлексивні журнали або форми самооцінки ● Аналіз відгуків менторів і показників завершення програми

Адміністрація ЗВО	● Ефективність схеми менторства в досягненні бажаних результатів ● Загальне задоволення зацікавлених сторін, залучених до програми ● Узгодження схеми з цілями та завданнями закладу ● Ефективність адміністрування та координації програми ● Вплив менторства на утримання студентів та академічну успішність	● Опитування відгуків адміністрації та координаторів програми ● Зустрічі або обговорення з ключовими зацікавленими сторонами ● Аналіз програмних звітів і даних ● Перегляд академічної документації студентів і показників збереження
-------------------	--	--

Методи оцінювання:

- Структуровані опитування або анкети з відкритими запитаннями;
- Інтерв'ю або обговорення в фокус-групах;
- Оцінка прогресу ментів на основі заздалегідь визначених критеріїв;
- Огляд програмних звітів, форм зворотнього зв'язку або рефлексивних журналів;
- Пряме спілкування з менторами, менті та іншими зацікавленими сторонами для збору якісних відгуків.

Процедура повинна забезпечувати конфіденційність та анонімність у процесі оцінювання, щоб заохочувати чесний і відкритий відгук. Слід проводити регулярний моніторинг і подальші дії для відстеження прогресу та вирішення будь-яких сфер, які потребують покращення, визначених під час оцінювання.

10. Форми роботи .

1. **Стажування** – пропонують менті практичний досвід і можливості для розвитку навичок у реальному робочому середовищі за умови, що вони продумано розроблені для задоволення конкретних потреб і здібностей студентів з обмеженими можливостями, сприяючи інклюзивній та сприятливій атмосфері. Менті можуть пройти стажування в державних і місцевих органах влади, неурядових організаціях або компаніях тощо, де їм призначають наставників, які направлятимуть і підтримають їх у набутті навичок, професійному спілкуванні та сприятимуть встановленню цінних зв'язків у вибраних

сферах. Адміністратор програми менторства та тьюторства (Центр Т&М) гарантує, що стажування є пристосованим і адаптованим до індивідуальних потреб, сприяючи інклюзивності та прокладаючи цим студентам шлях до успішної кар'єри з новими навичками, знаннями та впевненістю.

2. **Навчальні курси та семінари** - розроблені відповідно до підходів до неформальної освіти, які наголошують на інтерактивному та експериментальному навчанні. Ці заходи спрямовані на надання індивідуальної підтримки та сприяння розвитку навичок і можуть проводитися як офлайн, так і онлайн, забезпечуючи гнучкість і доступність для всіх учасників.

Запропоновані теми, які розглядаються на цих курсах і семінарах, стосуються унікальних проблем і потреб студентів з обмеженими можливостями, а саме: обізнаність щодо інвалідності та адвокація, використання допоміжних технологій, ефективне спілкування та навички самозахисту, права інвалідів та законодавство. Крім того, навчальні заходи можуть охоплювати теми, пов'язані з підготовкою до кар'єри, такі як створення резюме, пошук роботи та підготовка до співбесіди.

3. **Спільні проекти** або залучення менті до поточних ініціатив їх менторів пропонують широкий спектр тем, що відображає широкий спектр інтересів і академічних пошуків менті. Ці можливості охоплюють від наукових досліджень до громадських проектів. Менті можуть займатися різними видами діяльності, такими як збір даних, аналіз, огляд літератури та експериментування. Крім того, вони можуть брати участь у значущих ініціативах, спрямованих на вирішення суспільних проблем або підтримку маргінальних спільнот. Ці проекти можуть передбачати організацію інформаційних кампаній, волонтерство для місцевих благодійних організацій або розробку інноваційних рішень для проблем громади. Завдяки участі в цих проектах студенти набувають практичних уявлень про залучення громади, соціальний вплив та особистісне зростання.
4. **Консультації та дискусії** – як індивідуальні, так і групові заходи, де ментори обговорюють проблемні питання, перспективи кар'єрного зростання, вибір спеціалізації, дають поради щодо професійного розвитку. Особиста підтримка
5. **Індивідуальні консультації** – персоналізовані індивідуальні заняття, призначені для надання індивідуальної підтримки та надання спеціалізованих вказівок для вирішення унікальних потреб і проблем підопічного. Під час цих консультацій студенти можуть обговорити свої конкретні прагнення, проблеми та цілі, пов'язані з подоланням існуючих бар'єрів. Індивідуальні консультації можуть відбуватися

особисто, по телефону, через відеоконференцію або через листування електронною поштою, залежно від уподобань та доступності як наставника, так і наставника.

11. Інформаційне забезпечення.

Для досягнення цілей схеми менторства необхідна наступна технічна підтримка:

- 1) IT-платформа з відповідними функціями, як зазначено в Додатку А - «IT-платформа»
- 2) Конкретні бази даних

Таблиця: **Ментори**

Ім'я, Прізвище	
Стать	
Організація, посада	
Основні сфери компетенції*	
Доступність (дні тижня, години)	
Бажаний період менторства	
Примітки	

*Можливі ключові сфери знань: проінформованість про інвалідність та адвокація, академічна підтримка, розвиток кар'єри, ринок праці, самозахист, психологічна підтримка, мережа, законні права та правила, допоміжні технології, інклюзивні практики, планування переходу, життєві навички, тайм-менеджмент, організація та спілкування.

Таблиця: **Тьюті/Менті**

Ім'я, Прізвище	
Стать	
Рік навчання	
№ академічної групи та спеціальності	
Потреби та очікування	
Бажаний період менторства/тьюторства	
Наставник /налаштування тьютора	
Наставник /призначений тьютор	

3) Інші джерела:

- Офіційний сайт університету
- Офіційні веб- сайти відповідних зацікавлених сторін
- Соціальні медіа та професійні мережі
- Прес-релізи та публікації в ЗМІ

12. Ресурсне забезпечення .

1. **Доступні фізичні приміщення** для студентів з обмеженими можливостями, у тому числі з обмеженими можливостями пересування. Ці класні кімнати повинні мати пандуси, широкі дверні прорізи, регульовані сидіння та інші засоби доступності.
2. **Допоміжні технології**, такі як програми зчитування з екрана, програмне забезпечення для розпізнавання голосу та адаптивні клавіатури, щоб допомогти учням з різними вадами отримати доступ до інформації та повноцінно брати участь.
3. **Доступні навчальні матеріали** , зокрема підручники, роздаткові матеріали та цифровий вміст у доступних форматах: шрифт Брайля, великий шрифт і цифровий текст із сумісністю з програмою зчитування з екрана.
4. **Судоперекладачі** або послуги субтитрів у реальному часі для глухих або слабочуючих студентів.
5. **Доступні онлайн-платформи** та інструменти, зручні для зчитування з екрана, мають параметри навігації з клавіатури та пропонують субтитри для відеовмісту.
6. **Кваліфікований персонал:**
 - *Координатор менторства/адміністратор програми* – відповідає за загальне управління та адміністрування програми менторства. Ця роль включає нагляд за забезпеченням ресурсами, забезпечення наявності необхідних засобів і координацію логістики. Координатор також підтримує канали зв'язку та вирішує будь-які проблеми, пов'язані з доступом або використанням ресурсів. Основна увага приділяється створенню ефективного та ефективного програмного середовища.
 - *Менеджери програми* – відповідають за успішне залучення менторів та ментів до програми. Вони координують співпрацю між менторами та ментів, аналізують результати програми та розробляють пропозиції щодо вдосконалення програми. Менеджери програми відіграють вирішальну роль у забезпеченні ефективності та впливу програми, керуючи

стосунками ментора та менті та постійно покращуючи якість програми.

- *Технічний експерт* – надає рекомендації та підтримку у використанні обладнання, програмного забезпечення та спеціалізованих ресурсів. Вони пропонують досвід у технічних питаннях, допомагаючи учасникам програми усунути будь-які технічні проблеми, які можуть виникнути. Технічний експерт забезпечує ефективне використання ресурсів, допомагаючи наставникам і наставникам ефективно використовувати технології, підвищуючи загальний досвід програми.
- *Тренери/фасилітатори* – проводять демонстрації, навчальні заняття та проводять відкриті заходи для наставників і підопічних. Їх роль полягає в тому, щоб надати освітній контент, надати учасникам програми необхідні навички та створити інтерактивне навчальне середовище. Сприяючи передачі знань і сприяючи взаємодії, тренери/фасилітатори дають можливість наставникам і підопічним будувати успішні менторські відносини та досягати своїх цілей.

1 3. Положення.

Положення про впровадження менторської програми в університеті:

1. Цілі та обсяг менторської програми (як зазначено в розділі МЕТОДОЛОГІЧНА БАЗА ТА ПЕРЕДУМОВИ)
2. Адміністрування програми – ролі та обов'язки координаторів програми, менторів і менті, а також будь-які конкретні вимоги до звітності чи документації (як зазначено у відповідному розділі цього документа)
3. Вибір ментора та його кваліфікація (як зазначено у відповідному розділі цього документа).
4. Перелік компетенцій, які наставники повинні розвинути до кінця програми менторства (як наведено нижче).
5. Зарахування менті і критерії відповідності (як зазначено у відповідному розділі цього документа).
6. Процес і діяльність менторства (як зазначено у відповідному розділі цього документа).
7. Оцінка та забезпечення якості (як зазначено у відповідному розділі цього документа)
8. Конфіденційність і етика
9. Скарги та вирішення конфліктів
10. Правила доступу до ресурсів

Перелік компетенцій менті

До кінця програми менті з обмеженими можливостями отримають такі знання, навички та ставлення:

Знання:

1. Різні стилі та стратегії навчання для досягнення максимального успіху в навчанні.
2. Перспективи працевлаштування, необхідні навички та потенційні кар'єрні траєкторії в межах обраної галузі навчання.
3. Галузеві тенденції, інновації та нові можливості в межах обраної кар'єри.
4. Мережеві стратегії, як онлайн, так і офлайн.
5. Доступні ресурси та можливості для залучення, такі як стажування, семінари та позакласні заходи.
6. Стратегії подолання для ефективного подолання психологічних проблем, стресу та емоційного благополуччя.
7. Допоміжні технології для доступу до інформації та повної участі в академічних і професійних умовах.
8. Права інвалідів і законодавство
9. Основні теми підготовки до кар'єри, такі як створення резюме, пошук роботи та підготовка до співбесіди.
10. Ефективне спілкування, стратегії побудови стосунків і самозахист.

Навички :

1. Визначення власних сильних сторін і областей для вдосконалення за допомогою методів саморефлексії.
2. Техніки управління стресом і вправи для підвищення стійкості для підтримки психічного благополуччя.
3. Навички активного слухання та вирішення конфліктів.
4. Ефективна емоційна регуляція, емоційний інтелект і навички міжособистісної взаємодії.
5. Техніки та підходи до вирішення проблем, включаючи критичне мислення та креативність.
6. Адаптивність до змін.

Ставлення :

1. Розглядаючи проблеми як можливості для навчання та особистісного зростання.
2. Стійкість перед обличчям викликів
3. Впевненість і рішучість у досягненні своїх академічних, кар'єрних чи особистих цілей.
4. Самомотивація у прийнятті на себе відповідальності за власну академічну успішність, постановці цілей і вживанні проактивних кроків для їх досягнення.

5. Культивування почуття власної ефективності, віри у власну здатність досягати академічних і кар'єрних цілей.

14. Методичне забезпечення.

Інструкція з менторства для студентів з обмеженими можливостями

1. Вступ

- 1.1. Мета Керівництва
- 1.2. Огляд схеми менторства для студентів з обмеженими можливостями:
 - 1.2.1. Цілі та очікувані результати
 - 1.2.2. Ролі та обов'язки

2. Посібник для менторів

- 2.1. Напрямок студентів в адаптації до академічного та соціального середовища
- 2.2. Сприяння інклюзивності та чуйності в контексті менторства
- 2.3. Стратегії менторства для студентів з обмеженими можливостями
- 2.4. Побудова довірливих стосунків ментора та менті
- 2.5. Розуміння та вирішення конкретних потреб і проблем студентів з обмеженими можливостями
- 2.6. Усунення бар'єрів у спілкуванні та взаємодії під час менторської сесії
- 2.7. Збереження конфіденційності та довіри в сприятливому академічному середовищі
- 2.8. Створення інклюзивного навчального середовища для учнів з обмеженими можливостями

3. Посібник менті

- 3.1. Роль і обов'язки менті у схемі менторства для студентів з обмеженими можливостями
 - 3.1.1. Активно бере участь у стосунках ментора-менті
 - 3.1.2. Шукаю керівництва та підтримки для вирішення академічних та соціальних проблем
 - 3.1.3. Максимізація досвіду менторства
 - 3.1.4. Ефективне спілкування з менторами
- 3.2. Використання можливостей менторства для покращення навчання та адаптації
- 3.3. Взяти на себе відповідальність за академічний та особистий розвиток
- 3.4. Встановлення академічних та особистих цілей для особистого зростання та успіху

- 3.5. Розробка планів дій для вирішення конкретних проблем і потреб
- 3.6. Охоплення індивідуальності та різноманітності в досвіді навчання
- 3.7. Дотримання академічної доброчесності та повага до різноманітних точок зору
- 3.8. Ефективне спілкування та взаємодія
 - 3.8.1. Розуміння та вирішення стилів і стратегій спілкування
 - 3.8.2. Розвиток навичок ефективного спілкування
- 4. Адміністрування програми**
 - 4.1. Міркування для успішного збігу ментора з ментіу підтримуючому менторстві
 - 4.2. Визначення спільних інтересів і досвіду для ефективного створення пар
 - 4.3. Програма матеріально-технічного забезпечення та підтримки для менторства студентів з обмеженими можливостями
 - 4.4. Координація менторської діяльності для студентів з обмеженими можливостями
 - 4.5. Надання ресурсів і підтримка інклюзивного менторського середовища
 - 4.6. Моніторинг та оцінка менторської програми
 - 4.7. Критерії та показники оцінки ефективності менторства та особистісного зростання
 - 4.8. Сприяння інклюзивності та розширення можливостей у вищій освіті
- 5. Додатки**
 - 5.1. Договір з ментором
 - 5.2. Договір з менті

15. Інфраструктурне забезпечення менторства / тьюторства у ЗВО.

Інфраструктурну підтримку менторства/менторства ЗВО забезпечує Центр менторства та тьюторства (T&M Center) спільно з відповідними підрозділами (відділ міжнародних зв'язків університету, служба розвитку кар'єри студентів тощо).

T&M Center відповідає за нагляд і координацію програм менторства/тьюторства в закладі та є центральною точкою контакту для менторів/тьюторів, менті/тьюті та інших зацікавлених сторін, залучених до процесу менторства/тьюторства. Це полегшує спілкування, координацію та гарантію якості, що зрештою сприяє позитивному освітньому досвіду та професійному розвитку підопічних/вихователів.

Основні завдання Центру навчання та контролю:

1. Набір і навчання менторів/тьюторів: запуск механізмів найму та відбору кваліфікованих менторів/тьюторів як із внутрішніх, так і зовнішніх джерел, а також надання навчальних програм і семінарів для озброєння менторів/тьюторів необхідними навичками, знаннями та компетенціями для ефективного керівництва та підтримувати менті/тьюті.
2. Реєстрація та підбір менті/тьюті: збирання вподобань підопічних/підопічних, академічних потреб і кар'єрних прагнень, а також їх підбір із відповідними наставниками/вихователями на основі сумісності та досвіду.
3. Інформаційна та комунікаційна підтримка: встановлення каналів зв'язку, таких як виділені адреси електронної пошти, ІТ-платформа, канали соціальних медіа та надання інформації про програми менторства/тьюторства, рекомендації, ресурси та важливі оновлення.
4. Моніторинг та оцінка програм менторства/тьюторства для забезпечення їх ефективності та постійного вдосконалення. Існують механізми для збору відгуків від менторів, менті/тьюті та інших зацікавлених сторін, а також для проведення оцінювання чи опитувань для визначення результатів і впливу програми.
5. Надання ресурсів і допоміжних матеріалів, пов'язаних із менторством/тьюторством: онлайн-бібліотеки, бази даних, довідники та посібники, які ментори, менті/тьюті та координатори програм можуть використовувати для довідки та професійного розвитку.
6. Надання адміністративної підтримки для допомоги в матеріально-технічному забезпеченні програми, плануванні зустрічей ментора/менті або тьютора/тьюті, а також виконання адміністративних завдань, пов'язаних із процесом менторства/тьюторства.
7. Звітування та документування діяльності менторства/тьюторства, звіти про прогрес і результати.

16. Психологічний супровід менторства у ЗВО.

Психологічна підтримка в рамках схеми менторства спрямована на емоційне та психічне благополуччя менті і розпізнавання унікальних психологічних проблем, з якими вони можуть зіткнутися під час навчання. Ментори та персонал центрів Т&М повинні забезпечити безпечне та чуйне місце для менті, щоб відкрито висловити свої занепокоєння, страхи та успіх. Психологічна підтримка поширюється на оснащення менті ефективними стратегіями управління стресом і тривогою. Ментори діляться цінними інструментами та техніками для релаксації, управління часом і розвитку стійкості, щоб пом'якшити тиск академічного та особистого життя. Крім того, ментори співпрацюють з менті, щоб підвищити самооцінку та

PROMOTING PROFESSIONAL EDUCATION
AND STUDENTS ENGAGEMENT
THROUGH COMPREHENSIVE MENTORING
AND TUTORING SYSTEM AT HEIS

Co-funded by
the European Union

впевненість у собі, зміцнюючи віру менті у власні сили та власну гідність. Відзначення досягнень і допомога менті подолати невпевненість у собі є невід’ємними аспектами цього процесу розширення можливостей.

Крім того, компонент психологічної підтримки передбачає виховання почуття мотивації та цілеспрямованого мислення. Ментори тісно співпрацюють з менті, щоб встановити досяжні академічні та особисті цілі, забезпечуючи постійну мотивацію та заохочення, щоб допомогти менті зберігати зосередженість, рішучість і наполегливість. Крім того, ментори передають менті навички вирішення проблем, надаючи їм можливість аналізувати виклики, шукати рішення та приймати обґрунтовані рішення. Ці навички допомагають менті ефективно долати труднощі не лише в навчанні, але й у особистому житті.

Додаток А

Функціонал ІТ-платформи

ІТ-платформа надає такі функції:

- Можливість реєстрації на платформі та створення профілів;
- Можливість узгодження з ментором та отримання необхідної підтримки;
- Інформація про майбутні події та можливості;
- Оголошення про години зустрічі з менторами та інші деталі співпраці.
- Вступний матеріал про структуру університету, студентське містечко, навчальний процес і розклад, корисні контакти, служби підтримки, студентські клуби, бібліотеки, спортивні споруди тощо.
- Інструменти спілкування для полегшення взаємодії між ментором та менті.
- Навчальні ресурси та навчальні матеріали .
- Функції для відстеження прогресу проекту та етапів для менті/тьюті.

Технічна специфікація

1. **Реєстрація користувачів** : Платформа дозволить менторам і менті створювати свої профілі, надаючи відповідну інформацію, таку як своє ім'я, контактні дані, сфери знань і вподобання.
2. **Алгоритм відповідності** : розширений алгоритм відповідності буде реалізовано для об'єднання менторів і менті на основі різних критеріїв, таких як знання предмета, доступність і конкретні потреби в менторстві. Алгоритм забезпечить найкраще збіг для обох сторін.
3. **Пошук і фільтрація** : платформа пропонуватиме пошук і фільтрацію, щоб допомогти менті знайти менторів на основі певних критеріїв, таких як предмет, академічний рівень або доступність. Ця функція дозволить менті досліджувати доступні профілі менторів і вибрати той, який найкраще відповідає їхнім вимогам.
4. **Інструменти комунікації**: платформа надаватиме інструменти комунікації для полегшення взаємодії між менторами та менті. Це може включати системи обміну повідомленнями, можливості відеоконференцій або інтегровані функції чату, що забезпечує безперебійне спілкування та співпрацю.
5. **Планування та інтеграція календаря**: щоб спростити процес планування, платформа може запропонувати інтегровані календарі або інструменти планування. Ментори та менті зможуть координувати та

планувати сесії менторства залежно від їхньої доступності з автоматичними нагадуваннями та сповіщеннями.

6. **Відстеження прогресу та відгуки:** Платформа дозволить менторам і менті відстежувати свій прогрес і надавати відгуки про менторські сесії. Це може включати функції для запису нотаток сесії, встановлення цілей і оцінки загального досвіду менторства.
7. **Спільне використання ресурсів:** Платформа може включати сховище освітніх ресурсів, навчальних матеріалів або довідкових матеріалів, якими ментори можуть ділитися зі своїми менті. Ця функція полегшить передачу знань і підтримає процес навчання.
8. **Аналітика та звітність:** платформа може генерувати аналітику та звіти для відстеження ефективності програми менторства. Це може включати такі показники, як тривалість сеансу, частота взаємодій і прогрес менті. Ці відомості можуть допомогти покращити програму менторства та визначити сфери для вдосконалення.
9. **Безпека та конфіденційність:** Платформа має надавати пріоритет безпеці та конфіденційності даних шляхом впровадження таких заходів, як безпечна автентифікація користувачів, шифрування даних і дотримання відповідних нормативних актів (наприклад, GDPR). Він також має гарантувати, що користувачі мають контроль над своєю особистою інформацією та можуть установлювати свої параметри конфіденційності.
10. **Зручний для мобільних пристроїв інтерфейс:** щоб підвищити доступність і зручність, платформа повинна мати зручний для мобільних пристроїв інтерфейс або навіть спеціальні мобільні програми. Це дозволить менторам і менті отримувати доступ до платформи та брати участь у менторській діяльності зі своїх смартфонів або планшетів.